

**ДО 70-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА
ЯНА КУБІКА**

4 жовтня 2010 року виповнилось 70 років професору д-ру габ. інж. Яну Кубіку, відомому вченому в галузі термомеханіки багатокомпонентних і пористих середовищ, професору звичайному Політехніки Опольської (Польща), члену міжнародної редакційної колегії журналу «Математичні методи і фізико-механічні поля».

Проф. д-р габ. інж. Ян Кубік (Jan Kubik) закінчив у 1966 р. факультет промислового та загального будівництва Шльонської Політехніки (м. Глівіце), отримавши звання магістра інженера наземного будівництва. Після цього розпочав працю на кафедрі механіки і опору матеріалів цієї Політехніки, де в 1970 р. захистив кандидатську дисертацію в галузі реології конструкцій. В 1973 р. перейшов працювати в тогочасну Вищу інженерську школу в Ополью (теперішню Політехніку Опольську), де працює до цього часу. Займався науковими дослідженнями з реології конструкцій, а пізніше – в'язкопружною дифузиею. Ця тематика в натуральний спосіб з часом переросла в термомеханіку та її застосування, зокрема в фізиці будівлі, яка стала другою основною областю дослідницьких робіт проф. Я. Кубіка.

В 1976 році захистив докторську дисертацію на факультеті наземного будівництва Краківської Політехніки, а в 1988 р. отримав звання професора технічних наук.

В Політехніці Опольській Я. Кубік пройшов чергові етапи наукової і службової кар'єри від ад'юнкта в закладі теоретичної механіки до професора звичайного – завідувача кафедри фізики будівельних матеріалів. Постійно займався при цьому проблематикою з механіки матеріалів, термомеханіки та фізики будівлі і їх застосуваннями в будівельній інженерії. Він створив в Ополью школу термомеханіки та її застосувань в будівництві та промисловості.

На протязі своєї довголітньої і багатогранної наукової і виробничої діяльності був активним учасником зміни класичної механіки матеріалів в термомеханіку. Серед його учнів є три професори, наукова діяльність яких пов'язана з застосуванням термомеханіки в фізиці будівлі і теорії електрохімічної корозії в залізобетоні.

Постійну увагу проф. Я. Кубік приділяє проблемам, пов'язаним з розробкою нових математичних моделей опису фізико-механічних процесів у багато-

компонентних пористих тілах. Потреба в таких моделях виникає як при створенні і впровадженні нових будівельних матеріалів, так і при забезпеченні функціональних властивостей споруд з мінімальних затрат енергії. Розуміючи, що верифікацією сучасних модельних представлень є експеримент, проф. Я. Кубік останнє десятиріччя приклав значні зусилля до організації при кафедрі фізики будівельних матеріалів сучасної лабораторії для цільових експериментальних досліджень зв'язаних процесів різної фізичної природи, зокрема процесів поширення тепла і вологи в будівельних матеріалах і конструкціях за врахування деформування. У створеній лабораторії до проведення експериментальних досліджень активно залучаються також студенти старших курсів будівельного факультету, які при цьому набувають навиків проведення таких наукових досліджень.

Проф. Я. Кубік є автором понад 200 наукових публікацій з реології конструкцій, термомеханіки, фізики будівлі, тепломасообміну та деформування в пористих і багатокомпонентних системах, у тому числі 11 монографій і підручників.

Активно працює зі студентською молоддю і аспірантами. Був керівником 15 захищених кандидатських дисертацій. Ці роботи тематично є продовженням наукових інтересів керівника і розвивають проблеми термомеханіки та її застосувань в будівельній інженерії.

Проф. Я. Кубік ряд останніх років є ініціатором трансграничної співпраці між Політехніками Польщі, Чехії і Словаччини, а також організатором комісії будівельної інженерії при Відділенні ПАН в Катовіцах, яка координує наукові дослідження викладачів будівельних факультетів ряду Політехнік згаданих країн та активно залучає до цих досліджень студентську молоддь.

Довготривалі наукові зв'язки проф. Я. Кубік підтримує з вченими Німеччини та України. У 80-ті роки він був стипендіатом Фондації Гумбольта при Інституті Механіки Університету в Бохум. Початок зв'язків з українськими вченими відноситься до 1974–1975 рр., коли Я. Кубік мав ряд зустрічей у Львові та наукових дискусій з термомеханіки та нерівноважної термодинаміки з проф. Ю.М. Коляно. Про ці дискусії був поінформований акад. АН України Я. С. Підстригач, який схвально віднісся до розвитку таких напрямів досліджень молодими польськими вченими. Після 1990 р. ці зв'язки за рекомендацією тодішнього директора Інституту прикладних проблем механіки і математики НАН України член-кор. НАН України Г. С. Кіта проф. Я. Кубік підтримував з член-кор. НАН України Я. Й. Бураком. За ініціативою проф. Я. Кубіка ряд співробітників Інституту прикладних проблем механіки і математики НАНУ та його Центру математичного моделювання пройшли стажування на кафедрі фізики будівельних матеріалів Політехніки Опольської, а також була підписана Умова про співпрацю між Інституту прикладних проблем механіки і математики НАН України та Політехніки Опольської.

Опубліковані наукові праці, а також участь в чисельних міжнародних організаціях, зокрема GAMM, EUROMECH, Society of Thermal Stresses in Standing Comitte of Building Physics Professors, в якому працював над Меморандумом – Ваурphysik-2000 (програмою сучасної університетської освіти з фізики будівлі), підтверджують його високий авторитет серед спеціалістів з механіки і фізики будівлі, а також визнання його наукових результатів на міжнародному рівні. Про це свідчить також рівень організованих ним міжнародних конференцій і симпозіумів з сучасних проблем термомеханіки і механіки зв'язаних полів і їх застосувань в Ополью, в яких брали активну участь і українські вчені, зокрема чл.-кор. НАН України, професори А. Ф. Улітко і Я. Й. Бурак.

Проф. Я. Кубік зустрічає свій славний ювілей повним енергії і натхнення, творчих помислів і нових наукових ідей.

Побажаємо проф. Я. Кубіку міцного здоров'я, особистого щастя і звершення багатьох корисних справ на благо сучасної науки.

*Р. М. Кушнір,
Я. Й. Бурак,
Ю. Вирвал,
О. Р. Гачкевич*